# Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2012, sen. zn. 29 NSČR 38/2010, ECLI:CZ:NS:2012:29.NSČR.38.2010.1

**Číslo:** 83/2012

**Právní věta:**

Dlužník vyvrátí domněnku své platební neschopnosti ve smyslu § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, jakmile v insolvenčním řízení osvědčí nebo prokáže schopnost uhradit všechny splatné závazky těch věřitelů, jež má insolvenční soud pro účely rozhodnutí o věřitelském insolvenčním návrhu za osvědčené.

Seznam závazků dlužníka ve smyslu ustanovení § 104 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona musí obsahovat i údaj o výši a splatnosti jednotlivých závazků v něm uvedených.

Pro výsledek řízení o odvolání dlužníka proti rozhodnutí o úpadku dlužníka není významné, že insolvenční soud osvědčil úpadek dlužníka, ačkoliv věřitelský insolvenční návrh měl vady, pro které mohl být odmítnut dle § 128 odst. 1 insolvenčního zákona.

**Soud:** Nejvyšší soud

**Datum rozhodnutí:** 01.03.2012

**Spisová značka:** 29 NSCR 38/2010

**Číslo rozhodnutí:** 83

**Číslo sešitu:** 6

**Typ rozhodnutí:** Usnesení

**Hesla:** Insolvence, Insolvenční návrh, Úpadek

**Předpisy:** § 104 odst. 1 IZ
§ 104 odst. 3 IZ
§ 128 odst. 1 IZ
§ 128 odst. 3 IZ
§ 141 IZ
§ 3 odst. 1 IZ
§ 3 odst. 2 IZ

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Usnesením ze dne 15. 3. 2010 M ě s t s k ý s o u d v Praze (dále jen „insolvenční soud“) rozhodl o insolvenčním návrhu věřitele P., s. r. o., tak, že zjistil úpadek dlužníka M., spol. s r.o. (bod I. výroku), prohlásil konkurs na majetek dlužníka (bod II. výroku), ustanovil insolvenční správkyní JUDr. E. P.*

*(bod III. výroku), určil, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku (bod IV. výroku), vyzval věřitele, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili (bod V. výroku), vyzval osoby, které mají závazky vůči dlužníku, aby napříště plnění neposkytovaly dlužníku, ale insolvenčnímu správci (bod VI. výroku), vyzval věřitele dlužníka, aby insolvenčnímu správci neprodleně sdělili, jaká zajišťovací práva k majetku dlužníka uplatňují (bod VII. výroku), nařídil přezkumné jednání (bod VIII. výroku), svolal schůzi věřitelů (bod IX. výroku), uložil dlužníku, aby do 15 dnů sestavil a odevzdal insolvenčnímu správci seznamy svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů (bod X. výroku), uložil insolvenčnímu správci, aby mu předložil zpracovaný seznam přihlášených pohledávek a zprávu o hospodářské situaci dlužníka (bod XI. výroku) a oznámil, že svá rozhodnutí bude zveřejňovat v insolvenčním rejstříku (bod XII. výroku).*

*Insolvenční soud vyšel z ustanovení 3 odst. 1 a 2 a § 136 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), přičemž ve skutkové rovině dovodil, že:*

> *1) Insolvenční navrhovatel ve smyslu ustanovení § 105 insolvenčního zákona, prokázal existenci splatné pohledávky za dlužníkem pravomocným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2003 a smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 16. 10. 2009.*
>
> *2) Podle vyjádření soudního exekutora a exekučního spisu Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 12 Nc 5968/2003, nebylo insolvenčnímu navrhovateli na úhradu jeho pohledávky ani v rámci exekučního řízení ničeho plněno.*
>
> *3) Podle soupisů movitých věcí postižených exekucí ze dne 11. 4. 2005 a ze dne 8. 6. 2005 byla exekuce provedena i pro dalšího věřitele – společnost I.*
>
> *4) VZP ČR (dále jen „pojišťovna“) má za dlužníkem pohledávku v celkové výši 136 469 Kč z titulu neuhrazeného pojistného na veřejném zdravotním pojištění včetně penále z tohoto dlužného pojistného. Z této sumy uznává dlužník svůj závazek v částce 38 000 Kč.*
>
> *5) Podle rozsudku (v rozhodnutí o úpadku nespecifikovaného soudu) ze dne 7. 4. 2008, jenž nabyl právní moci dne 4. 3. 2008, byl dlužník zavázán zaplatit společnosti Č. částku 159 850,50 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Co do částky 105 457,50 Kč nabyla tuto pohledávku postoupením společnost M.*
>
> *6) Podle seznamu závazků eviduje dlužník pohledávky třinácti věřitelů, byť některé z nich popírá.*
>
> *7) Své pohledávky za dlužníkem potvrdili Finanční úřad pro Prahu 4 a Finanční úřad Teplice.*

*Na tomto základě insolvenční soud uzavřel (a předpoklad více věřitelů dlužníka ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona tím měl za splněný), že kromě insolvenčního navrhovatele má dlužník minimálně 3 další věřitele s prokázanými pohledávkami, a to pojišťovnu (jejíž pohledávku zčásti uznává), společnost M. (k námitce dlužníka soud uvedl, že dobropis společnosti Č. se nevztahoval na následně postoupenou část pohledávky) a Finanční úřad Teplice (kde nemohlo dojít k namítanému promlčení minimálně ohledně platebních výměrů z let 2006 a 2009). Dále insolvenční soud uvedl, že nespornými dlužník činí své závazky vůči advokátu JUDr. A. J., advokátu Mgr. P. B. a společnosti T. O2 a že za dané situace se nezabýval popřenými pohledávkami „z důvodu nejasnosti a nekonkrétnosti popření“.*

*Naplnění požadavku formulovaného ustanovením § 3 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona dovodil insolvenční soud z výše uvedeného, s tím, že veškerý dlužníkův majetek je od roku 2004 deponován na účtu exekutora, z čehož je zřejmé, že pohledávka insolvenčního navrhovatele i pohledávky dalších známých věřitelů jsou splatné po dobu delší 30 dnů.*

*K ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona pak insolvenční soud dodal, že insolvenčnímu navrhovateli se nepodařilo dosáhnout uspokojení své splatné peněžité pohledávky vůči dlužníku exekucí od roku 2003, čímž nastala vyvratitelná právní domněnka podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona (o platební neschopnosti dlužníka). Dlužník (též) nesplnil řádně povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1 insolvenčního zákona, když ani k opakované výzvě soudu neuvedl výši svých závazků, čímž nastala vyvratitelná právní domněnka podle § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona (o platební neschopnosti dlužníka).*

*Vzhledem k výše uvedenému rozhodl insolvenční soud (dle § 136 odst. 1 insolvenčního zákona) o úpadku dlužníka.*

*K řešení úpadku dlužníka konkursem insolvenční soud poznamenal, že v situaci, kdy dlužník nemá zaměstnance a od roku 2004 je veškerý jeho majetek deponován na účtu exekutora, nepřipadá v úvahu řešení úpadku ani reorganizací ani oddlužením.*

*Body III. až XII. výroku odůvodnil insolvenční soud odkazem na ustanovení § 136 odst. 1 písm. b) až i) insolvenčního zákona.*

*K odvolání dlužníka V r c h n í s o u d v Praze usnesením ze dne 10. 6. 2010 potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodech I. až III. výroku.*

*Odvolací soud vyšel z ustanovení § 3 odst. 1 a 2, § 128 odst. 3 a § 141 insolvenčního zákona, načež k jednotlivým odvolacím námitkám zformuloval následující závěry:*

> *1) U dlužníkem namítaného nedostatku aktivní legitimace insolvenčního navrhovatele pokládá odvolací soud v zásadě za správný závěr insolvenčního soudu, že insolvenční navrhovatel existenci své pohledávky doložil; pro posouzení důvodnosti odvolání však tato okolnost není rozhodující (vzhledem ke znění § 141 odst. 2 insolvenčního zákona) v situaci, kdy má za to (shodně s insolvenčním soudem), že bylo osvědčeno, že dlužník není schopen plnit své splatné peněžité závazky (ve smyslu § 3 odst. 2 písm. b/ a d/ insolvenčního zákona).*
>
> *Potud odvolací soud pro stručnost odkazuje na napadené rozhodnutí, kde insolvenční soud správně poukázal na to, že usnesením ze dne 19. 11. 2009 vyzval dlužníka k předložení seznamu majetku, seznamu závazků a seznamu zaměstnanců, a na to, že dlužník tuto povinnost beze zbytku nesplnil; nestalo se tak ani do rozhodnutí odvolacího soudu.*
>
> *2) K polemice dlužníka se závěrem, že je v platební neschopnosti ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona (dlužník dovozuje, že sama skutečnost, že insolvenčnímu navrhovateli se nepodařilo dosáhnout uspokojení jeho pohledávky, ještě neznamená, že její uspokojení v rámci probíhajícího exekučního řízení není možné) odvolací soud doplňuje, že při zvažování platební neschopnosti nelze vycházet pouze z ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona, ale také z ustanovení § 3 odst. 2 písm. a), b) a d) insolvenčního zákona, tedy z ustanovení § 3 odst. 2 insolvenčního zákona jako celku, a je nutno zkoumat, zda na dlužníkovu situaci nedopadá byť i jedna ze zákonem stanovených možností.*
>
> *Povinnost předložit k výzvě soudu seznam závazků, včetně uvedení jejich výše a údajů o jejich splatnosti, slouží insolvenčnímu soudu k posouzení otázky platební schopnosti dlužníka, kterou lze konstatovat jen na základě řádných a úplných seznamů závazků. Nedoložení těchto seznamů jde pouze k tíži dlužníka, když na základě ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona vznikne domněnka platební neschopnosti dlužníka jako jednoho ze znaků úpadku dle § 3 odst. 1 insolvenčního zákona, o čemž byl dlužník insolvenčním soudem řádně poučen. Výzva k předložení těchto seznamů tak nepředstavuje libovůli soudu, ale slouží ke*

*zjištění, zda jsou splněny předpoklady pro prohlášení dlužníkova úpadku; v souzené věci jde výlučně k tíži dlužníka, že této své povinnosti zcela nedostál.*

*3) U dlužníkovy námitky, že nemůže plnit své závazky vzhledem ke zpeněžení jeho majetku v exekuci, kdy je soudní exekutor v prodlení s vrácením části výtěžku z exekuce, je nutno brát především v potaz, že při rozhodování o důvodnosti insolvenčního návrhu soud zásadně nezkoumá příčiny dlužníkovy platební neschopnosti (popřípadě předlužení), a nebrání-li tomu některá ze zákonem stanovených překážek, vydá rozhodnutí o úpadku, je-li osvědčením nebo dokazováním zjištěno, že dlužník je v úpadku (§ 136 odst. 1 insolvenčního zákona). V této souvislosti však lze doplnit, že exekuce na dlužníkův majetek byla vedena proto, že včas dobrovolně neuhradil své splatné závazky; dlužník tedy používá na svou obranu skutečnosti, které sám vyvolal.*

*4) Odvolání není důvodné ani proti výroku o způsobu řešení úpadku, když dlužník je právnickou osobou, u níž nepřichází v úvahu oddlužení (§ 389 odst. 1 insolvenčního zákona) a neuvedl žádné skutečnosti svědčící pro závěr, že by úpadek bylo možné řešit reorganizací (§ 316 insolvenčního zákona), kterou včas ani nenavrhl (§ 319 odst. 1 insolvenčního zákona).*

*5) U odvolání proti výroku o ustanovení insolvenční správkyně dlužník neuplatnil odvolací důvody dle ustanovení § 24 a § 26 insolvenčního zákona.*

*Proti usnesení odvolacího soudu podal dlužník dovolání, jehož přípustnost opírá o zásadní právní význam napadeného rozhodnutí, namítaje, že jsou dány dovolací důvody uvedené v ustanovení § 241a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/), a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/), a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.*

*Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje dovolatel řešení následujících otázek (podle něj dovolacím soudem dosud neřešených):*

*1) Zda je možné prohlásit úpadek dlužníka na základě insolvenčního návrhu, který neobsahuje rozhodující skutečnosti osvědčující dlužníkův úpadek, zejména tvrzení insolvenčního navrhovatele ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své splatné závazky?*

*2) Zda lze učinit závěr o existenci právní domněnky ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky dle ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona na základě předložení seznamů uvedených v ustanovení § 104 odst. 1 insolvenčního zákona, v nichž chybí údaj o výši závazků, „když zákon povinnost uvést výši těchto závazků ani údaj o jejich splatnosti výslovně nestanoví“?*

*3) Zda lze učinit závěr o existenci právní domněnky ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky dle ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona za situace, kdy v průběhu exekučního řízení vedeného k vymožení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku došlo k soupisu movitých věcí dlužníka, přičemž pouze v důsledku postupu soudního exekutora nedošlo dosud v rámci exekučního řízení k uspokojení pohledávky insolvenčního navrhovatele?*

*K položeným otázkám pak dovolatel uplatňuje následující argumentaci:*

*Ad 1)*

*Dovolatel oběma soudům vytýká, že po právní stránce nesprávně posoudily existenci jeho neschopnosti plnit své peněžité závazky. K tomu dovolatel poukazuje na ustanovení § 103 odst. 2 insolvenčního zákona, s tím, že rozhodujícími skutečnostmi, které osvědčují úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek, se rozumí údaj o pluralitě věřitelů ve spojení s údajem o pluralitě splatných pohledávek a v neposlední řadě též tvrzení ohledně skutečnosti, že tyto závazky dlužník není schopen plnit.*

*Podle dovolatele (jenž v této souvislosti odkazuje na ustanovení § 128 odst. 1 insolvenčního zákona) jen takový insolvenční návrh, v němž jsou obsaženy shora uvedené skutečnosti, je způsobilý k věcnému přezkumu insolvenčním soudem.*

*Dovolatel zdůrazňuje, že podle judikatury Nejvyššího soudu musí insolvenční navrhovatel tvrdit „v otázce dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky“, přičemž toto tvrzení může být nahrazeno tvrzením skutečností, z nichž lze dovodit, že dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků (§ 3 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona), nebo tvrzením, z nějž lze dovodit, že dlužník tyto závazky neplní po dobu delší tří měsíců po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona), anebo tvrzením, z nějž lze dovodit, že uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku není možné dosáhnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí (§ 3 odst. 2 písm. c/ insolvenčního zákona); potud dovolatel odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. (správně sen. zn.) 29 NSČR 22/2009 (jde o usnesení uveřejněné pod číslem 26/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek – dále jen „R 26/2011“, které je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – veřejnosti dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu). V souladu s těmito názory dovolatel míní, že insolvenční navrhovatel nedostál povinnosti tvrdit rozhodné skutečnosti ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky.*

*Tato dlužníkova úvaha (uvádí se dále v dovolání) je patrna jednak z insolvenčního návrhu, v němž insolvenční navrhovatel konstatuje existenci své splatné pohledávky, jež doposud nebyla uhrazena dlužníkem, jakož i známost dalších věřitelů dlužníka, z čehož má za osvědčené, že dlužník je v úpadku ve formě platební neschopnosti (jde tak o pouhé konstatování ve smyslu „stanoviska NSČR ze dne 17. 6. 1998, Cpjn 19/98“ /správně jde o stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 1998, Cpjn 19/98, uveřejněné pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek/), jednak z tvrzení insolvenčního navrhovatele v průběhu řízení před soudem prvního stupně, kde insolvenční navrhovatel netvrdil žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit naplnění hypotéz uvedených v ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. a), b) a c) insolvenčního zákona. Dovolatel v dotčených souvislostech opět odkazuje na R 26/2011, ze kterého cituje pasáž, podle níž: „Pouhé konstatování, že „dlužník je v úpadku“, nebo mu „úpadek hrozí“, případně, že dlužník „je insolventní“, nebo že „je v platební neschopnosti“, anebo že „je předlužen“, není uvedením okolností, které úpadek osvědčují“.*

*Dovolatel uvádí, že insolvenční navrhovatel se vždy omezil pouze na tvrzení, že existuje pluralita věřitelů a že jeho pohledávka dosud nebyla uhrazena. Za této situace se však insolvenční soud nemohl zabývat meritorně insolvenčním návrhem, ani provést jiné, než insolvenčním navrhovatelem navržené, důkazy potřebné k prokázání dlužníkova úpadku; insolvenční navrhovatel totiž neunesl břemeno tvrzení ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky, takže nevyšla najevo jejich potřeba.*

*Ad 2)*

*Dovolatel poukazuje na to, že v průběhu insolvenčního řízení několikrát namítal, že z insolvenčního zákona neplyne povinnost uvést v seznamech dle § 104 odst. 1 insolvenčního zákona výši (těchto) závazků ani údaj o jejich splatnosti a že zákonný požadavek spočívá pouze v označení osob, o nichž je dlužníku známo, že vůči němu mají pohledávky nebo jiná majetková práva. Odvolacímu soudu vytýká,*

*že se s touto jeho námitkou vypořádal bez dalšího konstatováním, že údaje o výši a splatnosti dlužníkových závazků slouží insolvenčnímu soudu k posouzení otázky platební schopnosti dlužníka a uzavřel, že jejich nedoložení jde pouze k tíži dlužníka, který byl insolvenčním soudem řádně poučen o následcích uplatnění domněnky platební neschopnosti podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona. Odvolací soud – pokračuje dovolatel – tak bez jakéhokoliv vysvětlení ponechal námitku ohledně rozporu shora uvedeného závěru se zásadou legální licence a s ústavně zaručeným právem, aby povinnosti byly ukládány jednotlivci toliko na základě zákona a v jeho mezích, čímž porušil povinnost uloženou mu ustanovením § 132 o. s. ř., a sice vypořádat se se vším, co v průběhu odvolacího řízení tvrdil dlužník (potud odvolatel odkazuje na „nález" Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 634/04, uveřejněný pod číslem 171/2005 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu (správně jde o usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 12. 2004).*

*Dovolatel dále uvádí, že závěr odvolacího soudu nemůže obstát v systematickém výkladu insolvenčního zákona, i když pomine, že výzva insolvenčního soudu ze dne 16. 12. 2009 neobsahuje žádné poučení ohledně možných následků pro případ, že výzvě nevyhoví.*

*Dovolatel odkazuje na ustanovení § 7 odst. 1 insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 128 o. s. ř., s tím, že logicky vzato tak absence údajů o výši a splatnosti dlužníkových závazků nemůže představovat překážku posouzení otázky platební schopnosti dlužníka za situace, kdy dlužník řádně označí osoby, o nichž je mu známo, že vůči němu mají pohledávku či jiné majetkové právo. Tvrdí-li totiž insolvenční navrhovatel řádně pluralitu věřitelů a pluralitu splatných peněžitých závazků po dobu delší třiceti dnů po lhůtě splatnosti (jakkoliv insolvenční navrhovatel netvrdil v průběhu insolvenčního řízení ohledně druhého předpokladu ničeho), je v takovém případě povinností insolvenčního soudu provést v souladu s ustanovením § 86 insolvenčního zákona i jiné důkazy potřebné k osvědčení dlužníkova úpadku, než jaké byly účastníky navrhovány. Při vědomí těchto souvislostí jistě nebylo záměrem zákonodárce (míní dovolatel) vzhledem k závažnosti sankce předvídané v ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona neúměrně zatěžovat dlužníka při sestavování seznamů podle ustanovení § 104 odst. 1 insolvenčního zákona povinností uvádět údaje o výši a splatnosti jeho závazků, když takové údaje se mohou měnit se vznikem nových závazků a nemusí být dlužníku vždy známy. Vyžadování shora uvedených údajů je tak zjevně nad rámec stanovený zákonem a ve svých důsledcích znamená přenášení procesních povinností z insolvenčního soudu na dlužníka.*

*Ad 3)*

*Dovolatel zpochybňuje naplnění právní domněnky jeho neschopnosti splácet své peněžité závazky v případě, kdy není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí.*

*Odvolacímu soudu vytýká, že se nikterak nevypořádal s jeho argumentací ohledně neexistence objektivní nemožnosti dosáhnout uspokojení pohledávky insolvenčního navrhovatele v rámci exekučního řízení. Uzavřel-li odvolací soud, že při zvažování platební neschopnosti nelze vycházet pouze z ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona, ale rovněž z ustanovení § 3 odst. 2 písm. a), b) a d) insolvenčního zákona (čímž se de facto vyslovil k naplnění zákonem stanovených hypotéz), pak tím porušil zásadu volného hodnocení důkazů, neboť naznačovaná skutková zjištění učinil, aniž by ohledně nich prováděl/opakoval jakékoliv dokazování, uvedl dovolatel. Dovolatel nadto uvádí, že ohledně skutečností uvedených v ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) a b) insolvenčního zákona neučinil insolvenční soud ani jakýkoli skutkový závěr. I v tomto světle se napadené usnesení jeví (dle dovolatele) nepřezkoumatelným.*

*Dovolatel upozorňuje, že co do právního posouzení věci již v doplnění odvolání ze dne 23. 4. 2010 uváděl, že z toho, že v exekučním řízení vedeném na majetek dlužníka nebylo na pohledávku*

*insolvenčního navrhovatele dosud ničeho plněno, nelze dovozovat, že uspokojení této pohledávky není objektivně možné. K tomuto závěru vede dovolatele fakt, že v průběhu roku 2005 byly v exekučním řízení sepsány dlužníkovy movité věci v hodnotě několikanásobně převyšující vymáhanou pohledávku, což samo o sobě vylučuje nemožnost uspokojení pohledávky insolvenčního navrhovatele v exekučním řízení. Nebyla-li pohledávka insolvenčního navrhovatele přesto dosud uspokojena, nelze to přičítat k dlužníkově tíži prostřednictvím domněnky podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. c) insolvenčního zákona. Tuto skutečnost je třeba hodnotit ve světle spoluodpovědnosti insolvenčního navrhovatele (jeho právního předchůdce) za uvedený stav.*

*To, že insolvenční navrhovatel podal insolvenční návrh již 4 dny poté, co nabyl předmětnou pohledávku, aniž se předtím pokusil dlužníka kontaktovat za účelem jejího zaplacení či alespoň oznámení jejího postoupení, vzbuzuje v dlužníkovi důvodné pochybnosti o poctivosti záměru sledovaného insolvenčním navrhovatelem, uzavírá se v dovolání.*

*S přihlédnutím k době vydání dovoláním napadeného usnesení je na danou věc uplatnitelný insolvenční zákon ve znění účinném do 30. 6. 2010, tj. naposledy ve znění zákona č. 133/2006 Sb.*

*Podle ustanovení § 7 odst. 1 insolvenčního zákona pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení. Pro rozhodnutí vydaná v insolvenčním řízení jsou tudíž ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání přiměřeně aplikovatelná dle § 7 odst. 1 insolvenčního zákona.*

*Dovolatel napadá usnesení odvolacího soudu dovoláním jako celek (srov. článek I. dovolání). V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti té části napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodě I. výroku, jímž insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka, a v bodě II. výroku o prohlášení konkursu na majetek dlužníka, může být přípustné jen podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř., ve spojení s ustanovením 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o. s. ř. (tedy tak, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam). Potud je splněna podmínka, aby šlo o usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení soudu prvního stupně „ve věci samé" (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2011, sen. zn. 29 NSČR 30/2010, uveřejněné pod číslem 96/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).*

*N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.*

**Z o d ů v o d n ě n í :**

Dovolání proti té části napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodě I. výroku, jímž insolvenční soud zjistil úpadek dlužníka, shledává Nejvyšší soud přípustným podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., když mu přisuzuje zásadní právní význam ve věci samé v posouzení otázek (plynoucích z dovolání i formulace otázek položených dovolatelem):

1) Zda má pro odvolací přezkum rozhodnutí o úpadku význam, že insolvenční soud osvědčil dlužníkův úpadek na základě věřitelského insolvenčního návrhu, jenž měl vady bránící pokračování v insolvenčním řízení?

2) Zda seznam závazku ve smyslu ustanovení § 104 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona musí obsahovat údaj o výši závazků?

3) Zda na závěr o existenci právní domněnky ohledně dlužníkovy neschopnosti plnit své peněžité závazky dle ustanovení § 3 odst. 2 insolvenčního zákona má vliv stav řízení o výkon

rozhodnutí (exekučního řízení) vedeného na majetek dlužníka?

V tomto ohledu jde o otázky dovolacím soudem dosud nezodpovězené.

Závěr, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam, přitom Nejvyšší soud přijal s vědomím faktu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 21. 2. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, zrušil ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. až uplynutím 31. 12. 2012, a s přihlédnutím k tomu, že v době podání dovolání měl dovolatel právo legitimně očekávat, že splnění podmínek formulovaných ustanovením § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o. s. ř. povede k věcnému přezkumu jím podaného dovolání.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Nejvyšší soud se věcí zabýval nejprve v rovině jejího právního posouzení (v mezích dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.).

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

K jednotlivým (výše shrnutým) právním otázkám pak uzavřel:

Ad 1)

Podle ustanovení § 141 insolvenčního zákona proti rozhodnutí o úpadku vydanému na základě insolvenčního návrhu dlužníka není odvolání přípustné. Proti rozhodnutí o úpadku vydanému na základě insolvenčního návrhu věřitele se může odvolat pouze dlužník; odvoláním však lze namítat pouze to, že rozhodnutí o úpadku nemělo být vydáno proto, že úpadek není osvědčen, nebo proto, že tomu brání překážka stanovená v tomto zákoně.

Ke skutečnostem, které nastaly nebo vznikly po vydání rozhodnutí soudu prvního stupně, se v odvolacím řízení nepřihlíží (odstavec 1). Je-li osvědčen úpadek dlužníka, není důvodem k tomu, aby odvolací soud zrušil nebo změnil rozhodnutí o úpadku, skutečnost, že insolvenční navrhovatel nedoložil, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, ani skutečnost, že insolvenční navrhovatel v průběhu odvolacího řízení ztratil způsobilost být účastníkem řízení (odstavec 2).

V usnesení ze dne 21. 12. 2011, sen. zn. 29 NSČR 14/2011, uveřejněném pod číslem 44/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 44/2012″), Nejvyšší soud vysvětlil, že také věřitelský insolvenční návrh musí ve smyslu ustanovení § 103 odst. 2 insolvenčního zákona obsahovat jako součást vylíčení okolností, které osvědčují úpadek dlužníka, nejen konkrétní údaje o dalších věřitelích dlužníka, nýbrž i konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů, včetně konkrétních údajů o splatnosti těchto pohledávek, a to v míře, která v případě, že tato tvrzení budou shledána pravdivými, dovolí insolvenčnímu soudu uzavřít, že dlužník je v úpadku. Tamtéž uvedl, že takový požadavek nesplňuje insolvenční návrh, v němž jsou sice konkrétně označeni další věřitelé dlužníka, avšak konkrétní údaje o pohledávkách takových věřitelů a o jejich splatnosti jsou nahrazovány obecným tvrzením, že dlužník má peněžité závazky, které jsou po dobu delší třiceti dnů po lhůtě splatnosti, respektive neplní své peněžité závazky po dobu delší tří měsíců po lhůtě splatnosti.

V R 26/2011 pak Nejvyšší soud uzavřel, že lhůta stanovená insolvenčnímu soudu k odmítnutí insolvenčního návrhu v § 128 odst. 1 insolvenčního zákona je lhůtou pořádkovou.

V řízení před soudem prvního stupně bylo tak možné na základě takto ustavených judikatorních závěrů podrobit věřitelský insolvenční návrh kritickému zkoumání až do rozhodnutí o úpadku dlužníka.

V důvodech usnesení ze dne 29. 4. 2010, sen. zn. 29 NSČR 30/2009, uveřejněného pod číslem 14/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 14/2011˝) ovšem Nejvyšší soud také vysvětlil, jaké meze klade odvolacím námitkám dlužníka proti rozhodnutí o úpadku úprava obsažená v ustanovení § 141 insolvenčního zákona (srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2010, sen. zn. 29 NSČR 24/2009).

Podle ustanovení § 141 odst. 2 insolvenčního zákona tak není pro výsledek řízení o odvolání dlužníka proti rozhodnutí o úpadku právně významná ani skutečnost, že insolvenční navrhovatel nedoložil, že má proti dlužníkovi splatnou pohledávku. Ve stejném duchu platí (ve vazbě na omezený okruh odvolacích námitek dlužníka zformulovaných v ustanovení § 141 odst. 1 insolvenčního zákona), že pro výsledek řízení o odvolání dlužníka proti rozhodnutí o úpadku dlužníka není významné, že insolvenční soud osvědčil úpadek dlužníka, ačkoliv věřitelský insolvenční návrh měl vady, pro které mohl být odmítnut dle § 128 odst. 1 insolvenčního zákona. Vadný insolvenční návrh není onou „překážkou stanovenou v tomto zákoně“ (rozuměj v insolvenčním zákoně), jež bránila vydání rozhodnutí o úpadku (srov. opět § 141 odst. 1 insolvenčního zákona).

Dovolání v tomto směru není opodstatněné.

Ad 2)

Podle ustanovení § 104 odst. 1 insolvenčního zákona platí, že podá-li insolvenční návrh dlužník, je povinen k němu připojit (…) b) seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů (dále jen „seznam závazků“).

Dle ustanovení § 128 odst. 3 insolvenčního zákona insolvenční soud může rozhodnout, aby mu seznamy uvedené v § 104 odst. 1 předložil i dlužník, který není insolvenčním navrhovatelem; má-li insolvenční navrhovatel vůči dlužníku vykonatelnou pohledávku, uloží insolvenční soud tuto povinnost dlužníku vždy.

Ustanovení § 104 odst. 3 insolvenčního zákona pak vymezuje obsahové náležitosti seznamu závazků tak, že v seznamu závazků je dlužník povinen jako své věřitele označit všechny osoby, o kterých je mu známo, že vůči němu mají pohledávky nebo jiná majetková práva, nebo které vůči němu pohledávky nebo jiná majetková práva uplatňují. Jsou-li věřiteli dlužníka osoby dlužníkovi blízké nebo osoby, které tvoří s dlužníkem koncern, musí dlužník tyto skutečnosti výslovně uvést. Dlužník v seznamu závazků stručně uvede, které z pohledávek svých věřitelů popírá co do důvodu nebo co do výše a proč. Má-li dlužník věřitele, o kterých je mu známo, že proti němu mají právo na uspokojení ze zajištění, nebo kteří toto právo proti němu uplatňují, uvede je odděleně. U pohledávek těchto věřitelů dále označí věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, u kterých se uplatňuje uspokojení ze zajištění, včetně údaje o tom, které movité věci se nacházejí v držení věřitele nebo třetí osoby, dále označení druhu zajištění a důvodu jeho vzniku. Dále dlužník uvede, zda a v jakém rozsahu právo na uspokojení ze zajištění popírá a proč.

S dovolatelem lze souhlasit potud, že povinnost dlužníka uvést v seznamu svých závazků výši každého konkrétního závazku a jeho splatnost není ve výše citovaných ustanoveních insolvenčního zákona formulována výslovně. Jeho názor, že seznam závazků dle § 104 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona nemusí tyto údaje obsahovat, však není správný.

Z formulace „seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů“ i z legislativní zkratky „seznam

závazků“ je patrné, že jde v prvé řadě o „seznam závazků“ a nikoliv „seznam věřitelů“, jak se domnívá dovolatel. Prioritu v daném ohledu zcela zjevně hrají právě závazky (jejich specifikace), což vyplývá nejen z jazykového výkladu předmětných ustanovení, ale též z výkladu teleologického a logického.

Představují-li seznamy dle § 104 odst. 1 insolvenčního zákona, mezi něž patří též seznam závazků, přílohu insolvenčního návrhu dlužníka, pak je nepochybné, že nezbytnou obsahovou náležitostí takového seznamu musí být uvedení výše závazku i jeho splatnosti, neboť bez těchto údajů takový seznam není schopen plnit svou základní funkci – osvědčit úpadek dlužníka. Z insolvenčního zákona přitom nevyplývá, že by zákonodárce kladl na seznam závazků podle § 104 odst. 1 insolvenčního zákona jiné požadavky podle toho, jde-li o přílohu dlužnického insolvenčního návrhu nebo o seznam, k jehož předložení vyzval insolvenční soud dlužníka v řízení o věřitelském insolvenčním návrhu postupem podle § 128 odst. 3 insolvenčního zákona.

Ke shora uvedenému závěru vede též použití argumentu a minori ad maius.

Je-li povinností dlužníka v seznamu závazků např. označit věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, u kterých se uplatňuje uspokojení ze zajištění, včetně údaje o tom, které movité věci se nacházejí v držení věřitele nebo třetí osoby, pak tím spíše musí být nutnou obsahovou náležitostí takového seznamu uvedení údajů, jež spolu s označením stran takový závazek jednoznačně definují, tj. předmět závazku (jeho výši) a splatnost. Stejný výsledek přináší též užití argumentu ad absurdum, kdy je zcela nelogické, aby byl dlužník povinen v seznamu závazků uvést, které ze závazků popírá co do důvodu nebo co do výše a proč, aniž by byl povinen uvést např. celkovou výši pohledávky, kterou popírá (jen) co do výše (k tomu, co se rozumí popřením výše pohledávky, srov. dále ustanovení § 194 insolvenčního zákona).

Lze shrnout, že povinnost dlužníka uvést v seznamu závazků výši každého závazku a jeho splatnost plyne již z požadavku, aby šlo o „seznam závazků“ (dlužníka), respektive o „seznam věřitelů“ (dlužníka) s jejich „pohledávkami“. Požadavek na identifikaci „závazku“, daný povahou užitého termínu, se v tomto ohledu neliší od ustálených judikatorních závěrů na téma požadavku konkretizace postupovaných pohledávek ve smlouvě o postoupení pohledávky uzavírané podle § 524 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (srov. k tomu např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007, uveřejněný pod číslem 61/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2766/2007, uveřejněné pod číslem 21/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Přitom jde o požadavek, který má oporu v insolvenčním zákoně.

Jinak řečeno, seznam závazků dlužníka ve smyslu ustanovení § 104 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona musí obsahovat i údaj o výši a splatnosti jednotlivých závazků v něm uvedených.

K tvrzení dovolatele, že výzva insolvenčního soudu z 16. 12. 2009 neobsahuje žádné poučení o následcích pro případ, že jí nevyhoví, poukazuje Nejvyšší soud na obsah výzvy insolvenčního soudu z 19. 11. 2009, která řádně formuluje požadavek na obsah seznamu závazků, včetně poučení o následcích, přičemž z výzvy insolvenčního soudu z 16. 12. 2009 se jednoznačně podává (požadavkem na „doplnění“ seznamu závazků), že jde o reakci na nedodrženou (plně nerespektovanou) výzvu z 19. 11. 2009. Důvod uzavřít, že dovolatel nepředložil řádně seznam svých závazků, což zakládá vyvratitelnou domněnku jeho platební neschopnosti ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona, je tedy dán bez zřetele k druhé výzvě z 16. 12. 2009.

Ostatně, z obsahu dlužníkova podání z 22. 12. 2009 (A-13) a z jeho přednesu zaznamenaného v

protokolu o jednání před insolvenčním soudem ze dne 28. 1. 2010 (A-28) je patrno, že dlužník (jenž přednes činil již ústy svého zástupce s procesní plnou mocí vybaveného odpovídajícím právnickým vzděláním) nereagoval na obsah výzvy z 16. 12. 2009 nikoliv proto, že by si nebyl vědom následků, jež s sebou nese nečinnost v dotčeném směru, nýbrž pro své (chybné) přesvědčení, že výši závazků v seznamu závazků nemusí uvést.

Ad 3)

Podle ustanovení § 3 insolvenčního zákona dlužník je v úpadku, jestliže má a) více věřitelů a b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a c) tyto závazky není schopen plnit (dále jen „platební neschopnost“) [odstavec 1]. Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo d) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud (odstavec 2).

Vzhledem k závěrům, jež Nejvyšší soud zformuloval výše při odpovědi na druhou z řešených otázek, nemá smysl dále rozebírat existenci dalších vyvratitelných domněnek obsažených v § 3 odst. 2 insolvenčního zákona. Závěr, že odvolací soud nepochybil, uzavřel-li, že taková domněnka byla dána, totiž obstojí již vzhledem k ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona.

Nejvyšší soud dále již v usnesení ze dne 26. 10. 2010, sen. zn. 29 NSČR 17/2009, uveřejněném pod číslem 51/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, uzavřel, že nevyvrátí-li dlužník v průběhu insolvenčního řízení o insolvenčním návrhu věřitele některou z domněnek uvedených v § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, je tím ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona osvědčena dlužníkova neschopnost platit své splatné závazky, nikoliv však existence „více věřitelů“ dlužníka ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona ani existence peněžitých závazků těchto věřitelů „po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti“ ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona.

Jinak řečeno, to, že je dána (v insolvenčním řízení osvědčena nebo prokázána) některá ze skutkových podstat popsaných v § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, zakládající vyvratitelnou domněnku dlužníkovy neschopnosti platit své splatné závazky, vede jen k tomu, že na dlužníka (po dobu, po kterou domněnka trvá) přechází povinnost tvrzení a důkazní povinnost ohledně skutečnosti, že k úhradě svých splatných závazků schopen je.

Ještě jinak řečeno, dlužník vyvrátí domněnku své platební neschopnosti ve smyslu § 3 odst. 2 insolvenčního zákona jakmile v insolvenčním řízení osvědčí nebo prokáže schopnost uhradit všechny splatné závazky těch věřitelů, jež má insolvenční soud pro účely rozhodnutí o věřitelském insolvenčním návrhu za osvědčené (doložené).

Dovolatel se v odvolacím řízení bránil (domněnku své platební neschopnosti vyvracel) tvrzením o stavu svého majetku v exekuci.

K tomu Nejvyšší soud poukazuje na své usnesení ze dne 2. 12. 2010, sen. zn. 29 NSČR 10/2009, uveřejněné pod číslem 80/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 80/2011“), v němž uzavřel, že není-li dlužník schopen využít pohledávky, které má za svými dlužníky, k úhradě svých závazků, nepřihlíží se při úvaze o tom, zda dlužník je ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona v úpadku ve formě platební neschopnosti, ani k výši těchto pohledávek. V usnesení ze dne 27. 10. 2011, sen. zn. 29 NSČR 36/2009, k tomu Nejvyšší soud dále doplnil, že takto formulovaný závěr má zcela zjevně obecnou platnost i ve vazbě na jiný majetek dlužníka, jenž by měl či mohl být použit k uhrazení pohledávek dlužníkových věřitelů (srov. shodně i důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sen. zn. 29 NSČR 23/2011, uveřejněného pod číslem 43/2012

Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Pro insolvenční řízení je plně uplatnitelná i teze (kterou Nejvyšší soud zformuloval pro konkursní poměry podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. 29 Cdo 4462/2011), že věřitel, jenž svou pohledávku vůči dlužníku může vzhledem k majetkovým poměrům dlužníka bez obtíží vydobýt výkonem rozhodnutí (exekucí), nemůže uspět s insolvenčním návrhem. Insolvenční řízení není dalším (vedle vykonávacího či exekučního řízení) řízením určeným primárně k prosazení individuálního nároku věřitele nebo věřitelů dlužníka, nýbrž (v intencích ustanovení § 1 písm. a/ insolvenčního zákona) slouží k řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů.

V takto ustaveném judikatorním rámci Nejvyšší soud uvádí, že na základě skutkových reálií této věci dozajista není schopen činit závěry, na základě kterých by prosté poměření masy dlužníkova majetku obstaveného exekucí a výše osvědčených splatných pohledávek dlužníkových věřitelů mohlo či mělo vést k závěru, že dlužník vyvrátil domněnku své platební neschopnosti.

Z obsahu insolvenčního spisu se ovšem podává, že oba soudy činily závěr, že dlužník nedoložil schopnost platit své splatné závazky, za stavu, kdy měly k dispozici zprávu soudního exekutora z 19. 1. 2010, podle níž byly dlužníkovy nemovitosti vydraženy za částku 20 500 000Kč (A-26).

V situaci, kdy v rozhodnutí o úpadku (z nějž potud vyšel i odvolací soud) jsou vyčísleny (vedle pohledávky insolvenčního navrhovatele ve výši 576 720,05 Kč /včetně příslušenství/) jen pohledávky pojišťovny (136 469 Kč) a společnosti M. (105 457,50 Kč), se závěr, že by dlužník nebyl schopen tyto pohledávky snadno uhradit z částky dosažené zpeněžením jeho nemovitostí v exekuci, vzpírá logice (zjištěný nepoměr je očividný).

Na tom ničeho nemění ani skutečnost, že insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku uvedl, že vůči dlužníku mají pohledávky i další věřitelé. Insolvenční soud totiž o těchto pohledávkách sice uvedl mnohé v protokolu o jednání ze dne 28. 1. 2010 (A-28), leč ničeho ve vlastním rozhodnutí o úpadku. Odvolacího soud – ač si měl být vědom toho, že bez respektu insolvenčního soudu k náležitostem odůvodnění rozhodnutí ve smyslu § 157 odst. 2 o. s. ř. nelze provést způsobilý odvolací přezkum – nápravu v otázce, jaké že jsou pohledávky dalších věřitelů, sám nezjednal. Tím oba soudy vystavily svá rozhodnutí riziku, že srovnání částky dosažené zpeněžením dlužníkových nemovitostí v exekuci s výši pohledávek osvědčených pro účely zjištění dlužníkova úpadku, povede k závěru, že dlužník svou platební neschopnost vyvrátil.

Jelikož napadené rozhodnutí v rovině právní neobstálo, Nejvyšší soud je zrušil, včetně (coby závislých ve smyslu ustanovení § 242 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) těch jeho částí, jimiž odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodě II. výroku o prohlášení konkursu na majetek dlužníka a v bodě III. výroku o ustanovení insolvenčního správce. Přitom Nejvyšší soud podotýká, že v rozsahu, v němž dovolání směřovalo i proti těmto částem napadeného usnesení, důvod je připustit (a obsah dotčených částí napadeného usnesení samostatně věcně přezkoumat) neměl. V rozsahu, v němž dovolání směřovalo proti té části napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodě III. výroku o ustanovení insolvenčního správce, totiž dovolání bylo jako objektivně nepřípustné (srov. k tomu např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sen. zn. 29 NSČR 4/2009, uveřejněné pod číslem 103/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Důvod připustit dovolání v rozsahu, v němž směřuje proti té části napadeného usnesení, kterou odvolací soud potvrdil usnesení insolvenčního soudu v bodě II. výroku o prohlášení konkursu na majetek dlužníka, pak nebyl dán proto, že dovolání nijak nezpochybňovalo předpoklady, za nichž lze spojit (v intencích § 148 odst. 1 insolvenčního zákona) s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o prohlášení

konkursu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2011, sen. zn. 29 NSČR 12/2011, uveřejněné pod číslem 110/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), a vymezilo se pouze proti předpokladům, za nichž lze vydat rozhodnutí o úpadku.

Vzhledem k tomu, že důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud v bodě I. výroku a v závislých bodech II. a III. výroku i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).

Zabývat se dovolacím důvodem dle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. pokládal Nejvyšší soud za dané situace již za zbytečné.